

A NYERGES-TETŐ KAPTÁRKÖVEI

Eger délkeleti határában, a Nyerges-tető nyugati oldalán található a Bükkalja egyik legrejtélyesebb kaptárköve. A sziklavonulatról a kaptárkövek első nagy kutatója, Bartalos Gyula is megemlékezett jó száz évvel ezelőtt. A lapos ormú sziklavonulattól egy keskeny és mély hasadék választja el a helynek is nevet adó magas sziklatornyot. Ennek az impozáns riolittufa-oszlopnak a tete-

A Nyerges-hegy sziklakúpja délről

A Nyerges-tető keleti oldalán – szemben a mészhegyi kaptárkövekkel – egy kúp formájú szikla emelkedik, oldalán 7 fülkével, belsejében archaikus sziklahelyiséggel. Egyébként a környéken elég sok kőzetbe faragott szőlőkunyhó, bújó és pince található, a hajdan virágzó szőlőkultúrára emlékeztetve.

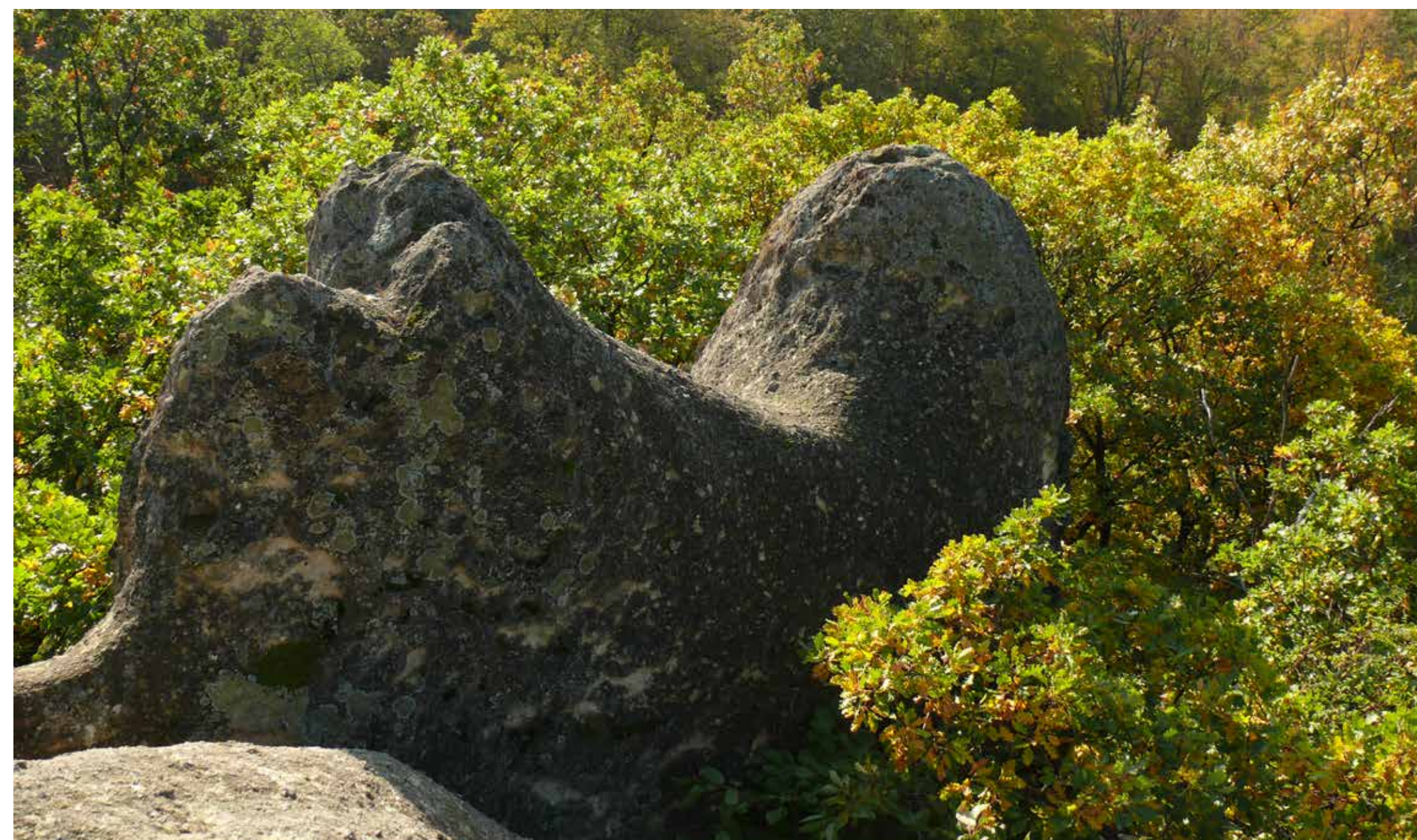
Kaptárkő a Nyerges-tető keleti oldalán

je nyereg alakúra van kiképezve. Legalábbis így gondolta ezt Bartalos Gyula. Tény az, hogy az emberformaalakító tevékenységre fellelhető a Nyerges-kő szikláján. A platón érdekes, tál alakú mélyedéseket, csatornákat, lyukakat találhatunk, melyek egyesek véleménye szerint pogány áldozati oltárként szolgálhattak, mások szerint a sziklanyereg is emberi kéz munkája.

De a szikla nemcsak különleges formájával, hanem a falába faragott fülkék méretével és alakjával is kitűnik a többi kaptárkő közül. Több épen maradt fülke különösen sekély mélységű, illetve némelyeknek a hátlapja erősen kihajlik. A sziklavonulaton összesen 24 fülke, illetve fülkenyom található, néhányuk már erősen megkopott állapotban. Másik érdekesség a főkúp sziklatornyába faragott, fél méter magas emberi alakot formáló sziklavészet, melynek rendeltetését és keletkezési korát teljes homály fedi. Említést érdemel a sziklától nyugatra az a sziklahelyiség, melynek mennyezetét ívesre képezték, és a terem nyugati falán az egykori tüzelőberendezés nyomait is felfedezhetjük.

Fülke a Nyerges-tető keleti oldalán

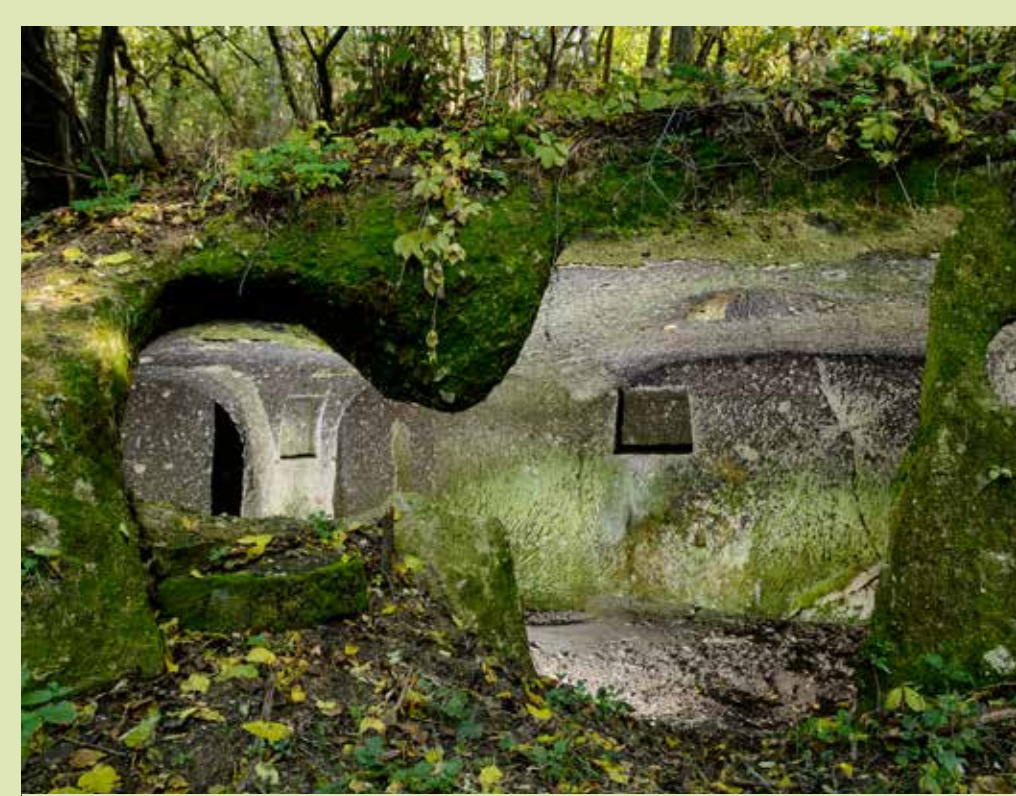
A sziklanyereg

GYÜMÖLCSTERMESZTÉS A NYERGES-TETŐN ÉS A MÉSZ-HEGYEN

A Nyerges-tető és a Mészhegy egykor Eger egyik legjelentősebb szőlő-gyümölcs termő dűlője volt. A domboldalakat végig gyümölcsös parcellák szabdalták, kisebb erdőfoltokkal és a parcellákat elválasztó cserjés-fás mezsgyékkel. A gyümölcsösök nagy része hagyományos művelésű, kaszált aljú gyümölcsös volt, szőlőkkel tarkítva. Számos gyümölcsfajt termesztettek a gazdák, de az igazi érték a fajtahasználatban rejlett: mindenhol régi fajtákat használtak (pl. törökbálint alma, batul alma, mézes kör-

Bújó a Nyerges-tető keleti oldalán

Bújó a Nyerges-tető nyugati oldalán

te), amelyek között több tájfajta is fellelhető volt (szomolyai cseresznye, egri piros alma). A meredek oldalak tufaközetébe ún. bújókat vágtak, amelyek részben a szőlő-gyümölcs feldolgozásának helyszínei voltak, részben pihenő-, vagy őrhelyként szolgáltak. A lapos platókon a térségre jellemző réteges hasadékközetekből építettek

jellegzetes kunyhókat esővízgyűjtő medencékkel, amelyeket gyümölcsfákkal, orgonabokrokkal ültettek körbe. Az 1950-es évektől kezdve fokozatosan felhagyták a gyümölcsösök művelését, így az egykor ápolott területek elvadultak, elakácosodtak. A tájidegen és inváziós fajok térhódítása (elsősorban fehér akác, bálványfa, kanadai aranyvessző) miatta természetes növényzetnek és az eredeti élőhelyeknek is csak kisebb foltokban maradt hírmondója. Ma már csak az akácokban sínylődő idős gyümölcsfák és néhány kisebb, akáccal még nem borított gyepfolt jelzi az egykori változatos területhasználatot.

